

Vážení hosté, dámy a pánové

Scházíme se dnes na první samostatné výstavě olejů a kreseb Květy Čapkové.

Představuje nám své práce vzniklé od roku 2005 do současnosti. Máme tedy možnost shlédnout její vpravdě aktuální tvorbu, nechat se oslovovat díly vznikými v předchozích měsících a doslova i týdnech. Autorka nás činí do určité míry spoluúčastníky svého tvůrčího procesu.

Pro nezasvěcené je možná překvapením, že Květa Čapková maluje, a že ve své tvorbě pokročila již tak, aby vytvořila samostatný výstavní soubor. Ti, co ji znají déle a hlouběji vědí, že v celém jejím životě má výtvarno významný podíl, a to již od jejich školních let.

Jako obvykle je těžko říci, jak velkou roli v tom hraje rodinná dispozice, ale ať tak či onak, místo hraní s panenkami si raději kreslila. To ji vydrželo až do dnešních dnů, při všech životních peripetiích, kterými prošla. V době, kdy bylo složité dostat se na uměleckou střední školu, protože se psal právě rok 1990 a nikomu nebylo jasné, jak to bude dál. Tak alespoň na zdravotní škole vynikala v anatomickém kreslení. I neukončené studium výtvarné výchovy na pedagogické fakultě ji pomohlo v tom, že si ujasnila, jak je pro její život důležitý výtvarný projev. S trochou nadsázky je možno říci, že autorka vždy tíhla k této sféře, ale život ji vždy posunul do jiné role.

Prostě cesta k umělecké seberealizaci byla a je u ní složitější. Ovšem to neznamená, že je méně cennější. Životní zkušenost, vnitřní dozrávání, to jsou devizy, které nám dá čas nikoliv škola.

Myslím, že to vše se projevuje v její tvorbě. Stojí na třech nosných prvcích, které bych zjednodušeně nazval: hledání, nalézání a odkrývání.

Hledání v tom smyslu, že každá kresba či obraz se nejprve formují v její mysli, postupně se zpřesňují, aby v definitivním tvaru pak byly přeneseny na papír či plátno. Psychický automatismus je zpravidla inspirován konkrétním podnětem a stává se nezávisle plynoucím tokem myšlenek, pocitů a podnětů, vyúsťujících do výsledné podoby, která ovšem je fakticky časově ohraničenou sekvencí stavu mysli, například ve *Stážci času*.

Nalézání v tom smyslu, že v obrazech dává průchod fantazii, spojuje skutečnost a sen, otevírá nám průhled do světa, v němž řečeno slovy André Bretona “je nadrealita obsažena v samotné realitě a není ani nad ní, ani mimo ni.”

A konečně odkrývání v tom smyslu, že autorka ve svém díle mimovolně odkrývá také něco ze sebe, poodhaluje tajemství, která zůstávají často skryta i jejímu vědomí. I když právě tento jev se zatím manifestuje s velkou dávkou jakési cudnosti a sebekontroly, například v obraze *Motýli*.

Je až s podivem, jak autorka intuitivně zvolila pro svou tvorbu surrealistický instrumentář. Byl to surrealismus, který jako první výtvarný směr odešel od předmětného malování a ovlivněn tehdy tak módní Freudovou psychoanalýzou položil důraz na asociativní postupy, víru ve všemohoucnost snu a nezaujatou hru myšlení.

Kolikrát již byl prohlášen za směr, který jako poplatný své době vyčerpal svůj potenciál. A on v rozporu s těmito tezemi stále vyrůstá v nových netušených výhoncích, aby dokázal, že dnes, stejně jako před více než 80 lety je jedním z klíčů, který nám otevírá svět umění a především náš vnitřní svět v jeho často až bolestných hloubkách a skrytých zákoutích. Očištěn od nadbytečných politických konotací, od fundamentalistických přístupů, poučen léty dobrých i špatných zkušeností lidstva, zůstává cestou do říše snů.

V tom je Květa Čapková důslednou, ale zároveň svébytnou pokračovatelkou odkazu zakladatelů surrealismu.

Josef Kessler

Úvodní slovo na vernisáži výstavy Květy Čapkové I Zámek Bezručice I 4. října 2008